

Sygn. akt

III AUa 145/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 maja 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **9 maja 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. Ś.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **28 września 2012 r.** sygn. akt **IV U 558/12m**

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie

Sygn. Akt III AUa 145/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 20 marca 2012r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. Ś. ustalenia prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu tak brzmiącej decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie komisji lekarskiej KRUS, która nie uznała wnioskodawcy za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym.

W podstawie prawnej Prezes KRUS powołał przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 ze zmianami).

W odwołaniu od powyższej decyzji, skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, J. Ś. domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do renty rolniczej. Naprowadził, że schorzenie kręgosłupa i towarzyszący mu silny ból uniemożliwiają mu pracę w gospodarstwie rolnym.

KRUS w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 28 września 2012r. oddalił odwołanie.

Wskazując opinię biegłych sądowych lekarzy neurologa i ortopedy, którą w całości podzielił jako podstawę rozstrzygnięcia, Sąd I instancji stwierdził, że wnioskodawca wskutek odzyskania zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie spełnia już wszystkich przesłanek do zachowania prawa do renty.

W podstawie prawnej orzeczenia, Sąd obok przepisów prawa materialnego powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył do Sądu Apelacyjnego J. Ś..

Ponawiając argumentację przytoczoną w odwołaniu skierowanym do Sądu I instancji, skarżący zwrócił uwagę „na brak konsekwencji w opinii biegłych lekarzy, którzy z jednej strony wskazali na szereg ograniczeń w wykonywaniu ciężkiej pracy fizycznej – spowodowanych występującymi u niego schorzeniami, z drugiej strony równocześnie uznali, że może podjąć pracę w gospodarstwie rolnym”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja J. Ś. jest uzasadniona o tyle, że w wyniku jej rozpoznania Sąd Apelacyjny uznał za konieczne uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Spór w sprawie toczy się o zachowanie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Jednym z warunków, od których uzależnione jest prawo do świadczenia, wymienionym w art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 ze zmianami) jest ustalenie trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Z kolei szczegółowe warunki orzekania o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym określone zostały wydanym na podstawie art. 46 ust. 4 powołanej wyżej ustawy rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2004r. w sprawie orzecznictwa lekarskiego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz. U. z 2005r. Nr 6, poz. 46).

Stosownie do § 2 rozporządzenia przy orzekaniu o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym bierze się pod uwagę łącznie:

- 1) charakter i przebieg procesów chorobowych oraz ich wpływ na stan czynnościowy organizmu;
- 2) sprawność psychofizyczną organizmu, stopień przystosowania organizmu do ubytków anatomicznych, kalectwa oraz skutków choroby;

- 3) wiek oraz zakres i rodzaj prac dotychczas wykonywanych przez zainteresowanego w gospodarstwie rolnym;
- 4) możliwość przywrócenia zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym przez leczenie i rehabilitację oraz zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, protezy i środki pomocnicze.

J. Ś., urodzony (...), z uwagi na stwierdzoną u niego całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, w okresie od 30 czerwca 2004r. do 29 lutego 2012r. pobierał rentę rolniczą. Jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,88 ha, w którym prowadzone są zarówno uprawy jak i hodowla zwierząt. Gospodarstwo wyposażone jest w ciągnik i pełny osprzęt ciągnikowy. Z danych jakie zawierają akta sprawy wynika, że gospodarstwo to prowadzi wnioskodawcą ze współmałżonką.

Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie wnioskodawcy przeprowadził dowodów z opinii dwóch biegłych sądowych lekarzy: neurologa i ortopedy.

Uzyskaną zaś opinię uznał za w pełni wiarygodną i pozwalającą na zasadnicze dla wyjaśnienia spornej kwestii ustalenie o odzyskaniu przez skarżącego zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Ocena to – zdaniem Sądu Apelacyjnego – została dokonana z oczywistym naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc i była oceną dowolną.

Z treści tej opinii nie wynika bowiem, by biegli lekarze przy jej wydawaniu brali pod uwagę zasady orzekania o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym określone rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2004r.

Zwraca też uwagę pewna niekonsekwencja lekarzy, którzy stwierdzają, że stan zdrowia wnioskodawcy wymaga ograniczenia przeciążania osiowego kręgosłupa, ograniczenia dźwigania oraz ciężkiej pracy fizycznej i równocześnie uznają go za zdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym bez wskazania, jakiego typu prace zapewniające należyte jego prowadzenie mógłby wykonywać.

Brak wyjaśnienia tych niekonsekwencji, brak prawidłowego uzasadnienia wniosków końcowych powoduje, że wyrok oparty na omawianej opinii należy uznać za przedwczesny, bo wydany bez wyjaśnienia jedynej spornej w sprawie kwestii, czy u wnioskodawcy ze względu na stopień naruszenia sprawności organizmu wywołany występującym u niego schorzeniami, utrzymuje się, czy też nie, całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym.

W ponownym zatem postępowaniu Sąd I instancji rozpoznając istotę sporu, przeprowadzi dowód z opinii biegłych o specjalizacjach odpowiadających schorzeniom wnioskodawcy (tu rozważenia wymaga, czy w sprawie nie powinien wypowiedzieć się neurochirurg) i zadba o to, by opinia została wydana z zachowaniem zasad orzekania o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wymienionych w § 2 rozporządzenia z 31 grudnia 2004r.

Sąd rozważy także ewentualne uprzednie przesłuchanie wnioskodawcy w charakterze strony na okoliczność wszelkich niezbędnych prac, jakie musi wykonywać w gospodarstwie rolnym, którego jest właścicielem, tak by biegli dysponowali nie tylko niezbędną dokumentacją medyczną, ale także wiedzą o rodzaju i zakresie prac dotychczas wykonywanych przez zainteresowanego w gospodarstwie.

Dopiero tak przeprowadzone postępowanie pozwoli Sądowi Okręgowemu na wydanie orzeczenia, które będzie poddawało się kontroli w przypadku zaskarżenia przez którąkolwiek ze stron.

(...)

(...)